

Srbska kraljica Natalija je odrekla želji vlade, naj se preseli iz Belega grada ter hoče torej ostati še dalje blizu svojega sina, kralja Aleksandra. — Turski sultan je privolil v to, da smejo ruske ladije memo Carigrada v Črno morje. Nekaj časa pa se je branil tacihi ladij, češ, da so mu one nevarne. — Na otoku Krk, ki je v grški oblasti, se godi judom hudó, ker jih drugo ljudstvo ne pusti iz hiš. Med judi je vsled tega veliko straha in trpijo že glad. — Iz Afrike prihaja čemdalje hujih poročil o italijanskih vojakihi; po teh bi se jako ostudno obnašali v Masavi, vendar pa upamo, da ni vse resnično, kar se pravi o njih, izlasti o častnikih. — V Ameriki je malo ptičevpevcev in zato jih dobijo sedaj od nas, iz Evrope; vrabljev pa je ondi že preveč. Pred par desetletji še so le tje prišli, sedaj so jim pa že v nadlego.

Za poduk in kratek čas.

Turki v Podravji leta 1532.

Napisal J. Sattler.

(Dalje.)

Med tem se je glavna vojska razlila, kakor grozna povodenj, čez Pláč in Šentilj v Slovenske Gorice. Bliskoma se je glas raznesel po vsej pokrajini, da se Turek bliža.

Da bi prebivalstvo bilo kolikor, toliko pripravljeno na razbojniški pohod kletega sovražnika, izdal je deželni glavar Ungnad nastopni ukaz:

„V turškeji sili naj spravi slednji ženo, otroke, živež in druge take reči, katerih ne potrebuje neobhodno doma, v mesta in gradove. Z živino in drugim imetjem naj beže v varne kraje, kadar bodo čuli strel in videli kresove na doli imenovanih mestih. Ljudje na kmetih naj poderó strehe s hiš, naj odpeljejo živež, da ne bode požar toliko škodoval. Za streljanje in zažiganje kresov so določeni nastopni kraji: Borel, Rogačka gora, Štatenberg, sv. Martin na Pohorju, Ptuj, Vurberg in Maribor.

Ako počita na te kraji dva strela, kaže to, da se sovražnik bliža; trije strelji pomenjajo, da je sovražnik že zelo blizu; če počí četrtnkrat, znači to, da naj hiti vsak graščak z oroženim konjem v Maribor; ako pa počí petič in se kres zažge, mora vsakdo, ki je sposoben za vojaka, iti v Bistrico“.

To je bil nekak telegraf.

Bežal je torej, kdorkoli je mogel; ali v Slovenskih Goricah, še bolj pa na Ptujskem polji, je bilo težko se kam skriti pred divjimi tropami. Lažje so ljudje oteli sebe, živino in drugo imetje ob vznožji Pohorja in goratega Kozjaka. Okoličani Mariborski so zvečine pobegnili v mesto; celo Kamniški župnik je ubežal

tja. Preplašeno je tekało vse. Groza in strah sta spreletela slednjemu srce; toda največje gorje zadelo je one, ki niso nikamor bežati mogli. Turki so besneli požigajoč, razdejajoč in moreč. Obupni krik ubežnih in ujetih se je razlegal do neba. Slovénske Gorice je pokrival gost dim gorečih cerkev in hiš, da je zaslanjal solčno svetlobo; noč so pa razsvetljevali neštetilni požari po gričih in dolih. Od hiš in cerkev ni ostalo drugega, nego grozno pogorišče, s katerega se je valil dim smrdeč.

Turki so upepelili in opustošili Šentilj, Jarenino in sv. Jakopa. V Jarenini ima jeden zvon takle napis: „Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango; 1532 Turcus devastavit Stiriam;“ to je slovenski: „Žive zovem, za pokojniki jokam, strelo lomim; leta 1532 je Turčin opustošil Štajersko deželo“. Zatorej je tri leta poznej lavantiski škof Renner znova posvečeval vse omenjene cerkve in blagoslavljal pokopališča, ker so jih Turki oskrunili bili.

Najhuje se je pa menda godilo Svičinjanom. Dne 14. septembra so se Turki pripodili tudi v to tiho in skrito dolinico. Prebivalci so bežali v tamošnji grad in ga krepko branili; vendar so jih divjaki premagali še tistega dne, grad zažgali, ljudi pa posekali. Kar kupoma je ležalo ubitih; trebalo je več vozov, da so mrtvece odpeljali.

Z velikim trudom in naporom so Turki spravili vozé in topove čez Pesniško dolino, ki je bila vsled vednega deževja podobna jezeru. Prve čete so že dne 14. pridrville pred Maribor in ga naskočile, da bi si osvojile Dravski most. Dne 16. je glavna vojska došla po mnogih težavah čez hribe, ki se raztezajo od sv. Vrbanu do Leitersberga. Maribor je bil precej dobro utrjen z okopi, zidom in močnimi stolpi. Meščanje in kmetje so složno branili mesto. Poveljnik jim je bil Slovenec Žiga Višnjegorski. Mariborčani še tedaj niso poznali narodne nestrpnosti. In kako bi tudi? Saj še Hammer-Ambossov ni bilo; pač pa so najodličnejši branitelji mesta bili Slovenci, med katerimi nahajamo nastopna imena: Remenčič, Gladež, Vojha, Hauptmanič, Valih, Jamnik, Toplak, Senekovič, Trajbič, Pivec, Rožman, Čamperl, Tarč, Vitez, Vacič, Kopic. Da je bilo mesto izvečine slovensko, o tem nam svedoči tudi ulica, ki se je zvala „slovenska“. Še le v najnovejšej dobi je moralo izginiti to grozno ime, morda v zahvalo, da so Slovenci nekđaj svojo kri prelivali za Mariborske meščane.

(Dalje prih.)

Smešnica 20. „Lenoba!“, zadere se oče nad sinom, „lenoba, kedaj je že solnce na nebu, a ti še ležiš!“ „Hm“, odvrne sin stezaje se po ležišču, „sem-li jaz kriv, da solnce prej ustane, kakor jaz?“ Fr. Kr.